

šole se boste dogovorili za pomoč otroku oz. prilagoditve pri pouku, ki jih je šola dolžna izvajati v pomoč otroku (npr. podaljšan čas, večji tisk črk ipd).

Z odkrivanjem in odpravljanjem težav z branjem in pisanjem se ukvarjajo tudi specialni pedagogi, psihologi in drugi strokovnjaki, ki delajo v zdravstvenih domovih in svetovalnih centrih. Mnoge šole so v zadnjem času zaposlile specialne pedagoge, ki pomagajo otrokom odpravljati specifične učne težave.

Za pomoč otrokom in staršem je bilo ustanovljeno tudi Društvo Bravo, Gotska 18, Ljubljana, ki ga najdete na internetnem naslovu <http://www.drustvo-bravo.si/web/>.

V kolikor je težava hujša, lahko vložite zahtevek za začetek postopka usmerjanja. Otroka bo Komisija za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, ki deluje pri Zavodu za šolstvo, pregledala oz. pregledala dokumentacijo ter izdala strokovno mnenje. Na osnovi tega mnenja pridobi otrok v šoli pravico do prilagoditev pri pouku in dodatno strokovno pomoč. Več informacij na: http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/izobrazevanje_oseb_s_osebni_potrebami/

POMEMBNO JE, DA Z ISKANJEM STROKOVNE POMOČI NE ODLAŠATE, SAJ OTROKOVA UČNA NEUSPEŠNOST PRIZADENE NJEGOVO ČUSTVOVANJE IN SAMOZAVEST.

Avtorica: mag. Bernarda Dobnik Renko, spec. klinične psihologije
Zdravstveni dom Ljubljana, oktober 2009

ZDL Community Health Centre Ljubljana
Zdravstveni dom Ljubljana
Metelkova ulica 9, 1000 Ljubljana

Težave pri branju in pisanju

Specifične razvojne motnje pri šolskih veščinah

O specifičnih učnih težavah govorimo, kadar kljub otrokovim normalnim intelektualnim sposobnostim, zdravim čutilom ter ustreznim pogojem za učenje, pri otroku opazimo pomembno prizadetost na področju branja (disleksija), pisanja (legastenija), računanja (diskalkulija) ali na področju več omenjenih veščin hkrati.

Specifične učne težave so enako pogoste pri dečkih in pri deklicah. Pri deklicah jih zaradi večje prizadevnosti težje opazimo.

Nekateri otroci imajo težave pri branju in pisanju zaradi nižje inteligentnosti. Ti otroci imajo praviloma težave tudi pri drugih predmetih, zato pravimo, da imajo splošne učne težave.

3-10% otrok ima težave samo na področju branja in pisanja. Te težave pa običajno vplivajo na slabšo uspešnost tudi pri drugih predmetih. Pri blažje izraženih težavah je otrok v šoli manj uspešen, a še osvaja minimalne standarde znanja. Pri težje izraženih motnjah otrok kljub pomoči v šoli ne more ustrezno napredovati.

Vzroki so običajno biološki (genetski), zato dednost pomembno vpliva na nastanek motnje. Poleg dejavnikov v možganski strukturi so pomembni še: alergije, levoročnost, avtoimuna obolenja, visoka ustvarjalnost ipd.

Nekaj najpogostejših težav, ki jih starši opažajo pri svojem otroku:

- ima težave pri učenju zaporedij: abecede, dni v tednu, mesecev v letu;
- manj spreten je pri risanju;

- ima težave pri orientaciji v času;
- je počasen;
- ker mu dela težave tehnika branja, ne razume vsebine prebranega;
- misli težko zapiše z besedami;
- težave ima s pozornostjo (vse ga zmoti, ne zapomni si podatkov);
- ima težave pri prostorski orientaciji (zgoraj-spodaj, levo-desno);
- branje in pisanje ga manj zanimata kot druge otroke, lahko ima odpor;
- težko poimenuje stvari;
- pri začetnem učenju branja in pisanja napreduje zelo počasi;
- črke s težavo povezuje v besede;
- pri branju in pisanju dela veliko napak;
- zamenjuje črke, ki so videti podobne (npr. b-d-p);
- tisto, kar vidi, si bolje zapomni kot tisto, kar sliši.

Kako lahko otroku pomagajo starši?

- Otroku, ki ima težave pri branju in/ali pisanju, je šolsko delo naporno in utrujajoče. Zato je smiselno, da se po prihodu iz šole odpočije. Vadi naj spočiti in zbran ter toliko časa, kolikor se zmore koncentrirati (lahko več vaj s kratkimi odmori).
- Pri branju in pisanju otrok potrebuje pomoč odraslega. Vzemite si čas zanj in skušajte narediti to delo prijetno in ne kot muko ali kazen.

- Najprej naj bere slikanice z veliko slikami in malo besedila, črke pa naj bodo večje.
- Pomembna je potrpežljivost staršev: vsi otroci se naučijo brati in pisati, le da je pri nekaterih učenje težje in dolgotrajnejše in da ne dosežejo povsem zastavljenega cilja.
- Če je očitno, da ima otrok težavo z branjem ali pisanjem, ki je kljub večjemu naporu in intenzivnemu učenju ni premagal, ni smiselno, da prekomerno vadi, saj bo razvil odpor do učenja.
- Do otrokovih napak bodite tolerantni: sčasoma jih bo delal manj. Pokažite mu napako, pri tem ga ne kritizirajte in obsojajte in ne obupujte nad njim.
- Bodite vztrajni: poskušajte vpeljati red pri učenju branja in pisanja doma in si beležite, če je otrok vadi. Pohvalite ga za prizadevnost, še zlasti, kadar se bo sam spomnil na to.
- Glede dolžine vaj doma se posvetujte z otrokovo učiteljico. Smiselna je postopnost: od zelo malo k več, da otrok ne izgubi volje do učenja.

Kam po pomoč?

Najprej se je smiselno temeljito pogovoriti z otrokovo učiteljico, ki otroka opazuje v različnih situacijah in ki najlažje oceni, ali otrok dosega pričakovane standarde znanja. Skupaj z njo in morda še s svetovalno službo